

De raad aan zet bij de Omgevingswet

Pascale Georgopoulou
Adviseur VNG Programma Invoering Omgevingswet

Voor meer informatie: https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/omgevingswet-voor-raadsleden

Actualiteit

VNG: VERKLAAR OMGEVINGSWET NIET CONTROVERSIEEL

Martin Hendriksma ● 15 jan 2021 8 reacties

De VNG doet aan de Eerste en Tweede Kamer de klemmende oproep de Omgevingswet niet controversieel te verklaren nu het kabinet demissionair is. Dat zou gemeenten nog langer onzekerheid laten en waarschijnlijk betekenen dat de geplande invoering per 1 januari 2022 moet worden uitgesteld.

Energie

Hoewel de VNG eerder vandaag aanvullende eisen stelde aan minister Ollongren (Binnenlandse Zaken) voor

Gemeenten willen duidelijkheid inwerkingtreding Omgevingswet

Nieuws

Gerelateerde onderwerpen

Omgevingswet

donderdag 14 januari 2021

Op 14 januari is de Eerste Kamer in debat gegaan met de minister over het Koninklijk Besluit voor inwerkingtreding van de Omgevingswet. Gemeenten herkennen de zorgen die de Eerste Kamer heeft. Voor gemeenten is ook duidelijkheid over de inwerkingtredingsdatum van groot belang.

In de Eerste Kamer leven zorgen over de kosten en de kostenverdeling van de nieuwe wet. De VNG maakt zich ook zorgen over de kosten, zowel de invoeringskosten als de structurele financiële effecten van de Omgevingswet. De minister heeft eind 2020 toegezegd om op basis van de uitkomsten van onderzoek hierover in gesprek te gaan met de koepels. Die onderzoeksuitkomsten worden dit kwartaal verwacht en de VNG zal die voorleggen aan gemeenten.

Trouw

Binnenhof

Ollongren weet conflict met senaat over Omgevingswet te sussen

LF 21a
64
62
60

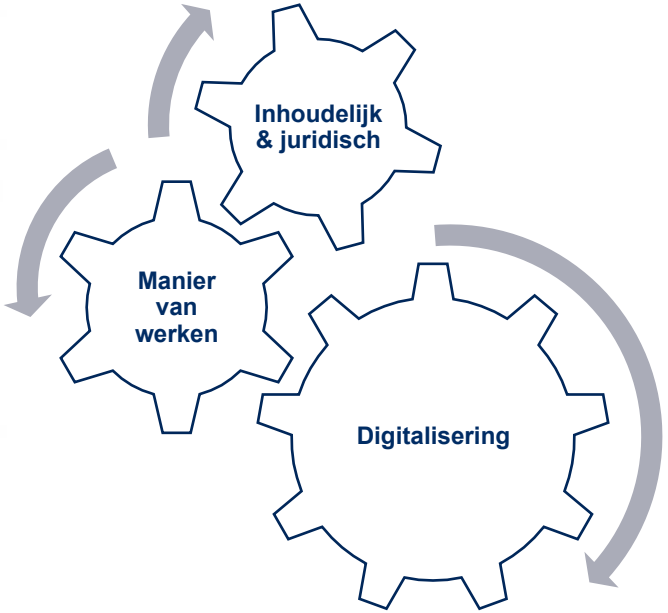

Stiltegebied
Na 200 m
Uitgezonderd
Bestemmings
Verkeer

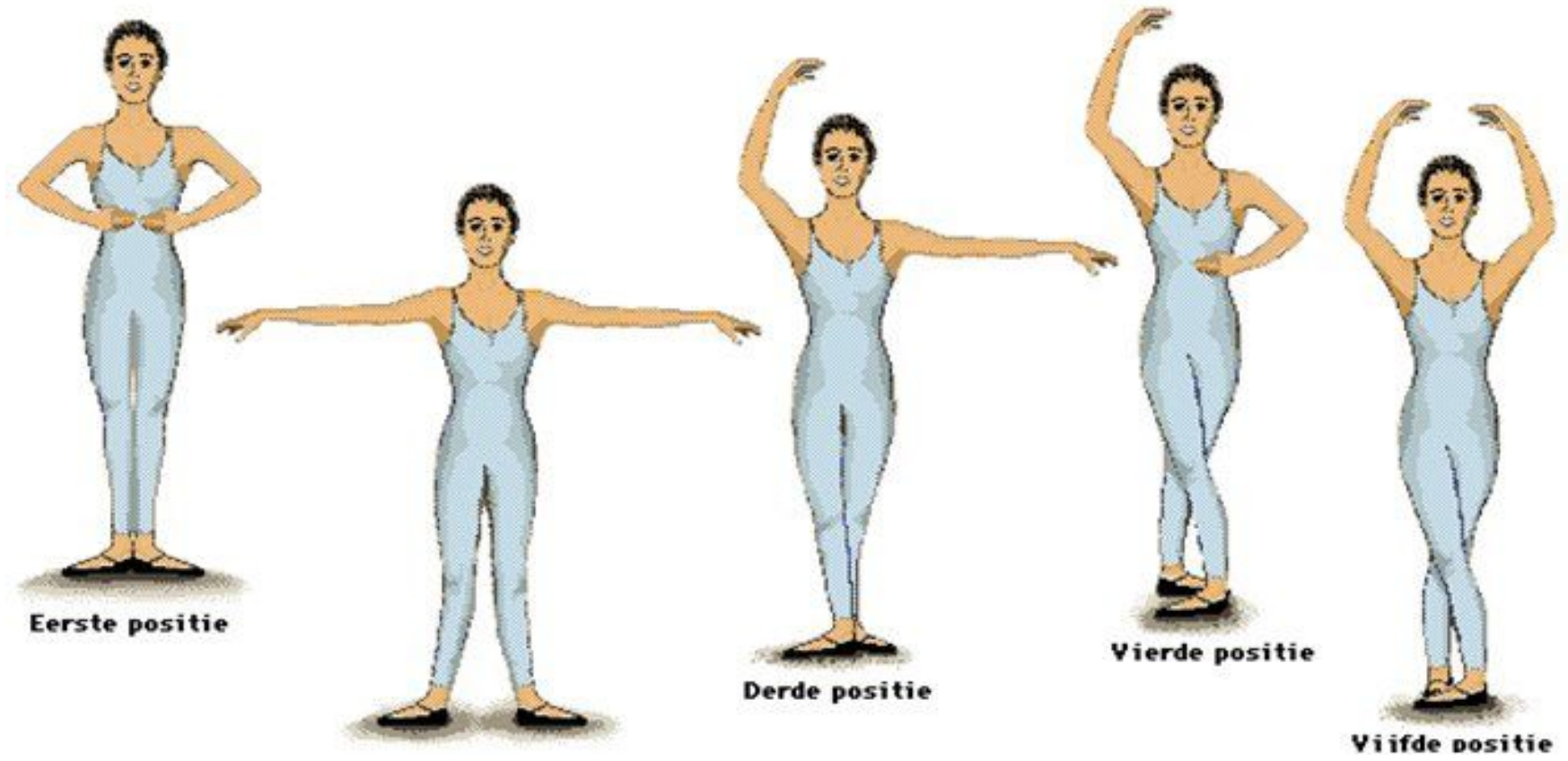
Ruimte voor initiatieven uit de samenleving;
met behoud van verantwoordelijkheid voor
omgevingskwaliteit bij de overheid.

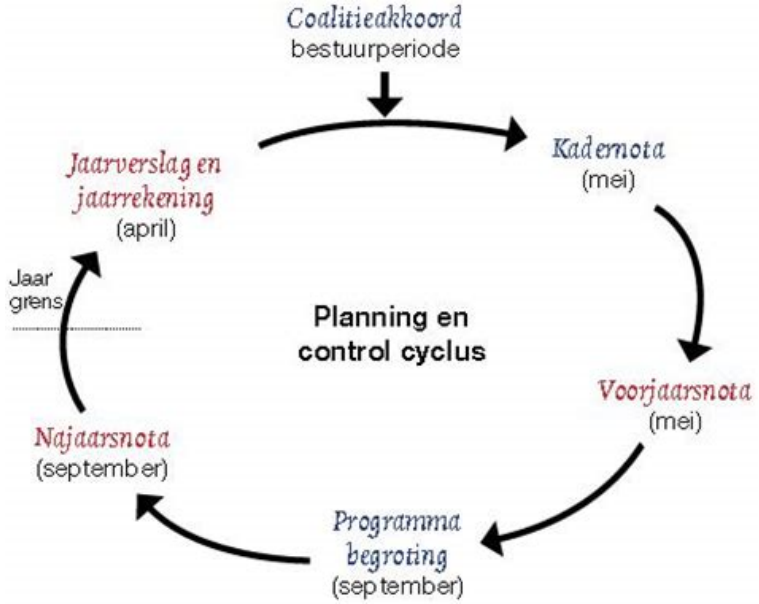

• Monitoring en evaluatie
• Omgevingsvisie (raad)
• Programma (college)
Terugkoppeling
Zelfbindend
Uitvoering
Bindend voor iedereen
• Omgevingsvergunning (college)
Omgevingsplan (raad)

De raad in positie!

1. Blijf op de hoogte 2. Maak een eigen agenda 3. Ga in gesprek over keuzes 4. Prioriteer 5. Monitor en evalueer

Coalitieakkoord
bestuurperiode
Kadernota
(mei)
Voorjaarsnota
(mei)
Programma
begroting
(september)
Najaarsnota
(september)
Jaarverslag en
jaarrekening
(april)
Jaar
grens
Planning en
control cyclus

Minimaal klaar op 1-1-2022

HOEDAN?

- Omgevingsvergunning afgeven binnen 8 weken
- Aangesloten zijn op het DSO-LV

To do list voor de gemeenteraad 2020-2021

- Ambitie, strategie en beleid
  - [ ] Vaststellen implementatieplan (ambities, leidende principes, tempo, budget enz)
    - [ ] Planning van raadsbesluten 2021-2022
  - [ ] Uitgangspunten omgevingsplan (plan van aanpak met keuzes over structuur, opbouw, tempo)
    - [ ] Raadsbesluit over gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor de raad adviesrecht heeft.
  - [ ] Uitgangspunten implementatie VTH & WKB
    - [ ] Raadsbesluit gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor participatie verplicht is
      - [ ] (Indien van toepassing) Raadsbesluit verordening inspraak en participatie
  - [ ] (Indien van toepassing) Nieuwe contracten met uitvoeringsdiensten (bijv. Omgevingsdienst): raadsbesluit
  - [ ] Opschonen bestaande verordeningen; indien vormgegeven in Verordening Fysieke Leefomgeving: raadsbesluit
  - [ ] Legesverordening (waarin gevolgen Omgevingswet en WKB zijn verwerkt)
  - [ ] Mandaatregelingen
  - [ ] Verordening Nadeelcompensatie (v/h planschadeverordening)
  - [ ] Instellen commissie ruimtelijke kwaliteit: raadsbesluit
    - [ ] (Indien van toepassing) Raadsbesluit kaders ruimtelijke kwaliteit
  - [ ] Verordening kwaliteit VTH: raadsbesluit
  - [ ] Handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma incl. WKB: raadsbesluit
- Omgevingsvisie en programma
  - [ ] PvA opstellen omgevingsvisie (inclusief planning)
  - [ ] (Indien van toepassing) Vaststelling programma luchtkwaliteit
  - [ ] (Indien van toepassing) Raadsbesluit gelijkstellingsbepaling omgevingsvisie
- [ ] Omgevingsplan
  - [ ] PvA opstellen omgevingsplan (inclusief planning en keuzes over transitieperiode)
  - [ ] (Indien van toepassing) Raadsbesluit Delegatiebesluit aan het college om het omgevingsplan te wijzigen
- [ ] Initiatieven, dienstverlenings- en behandelprocessen
  - [ ] PvA invoering VTH-processen (inclusief WKB)
- [ ] Monitor, toezicht en handhaving (incl. WKB)
  - [ ] (Indien van toepassing) Nieuwe samenwerkingsafspraken met (regionale) overheden en ketenpartners

Minimale acties Omgevingswet

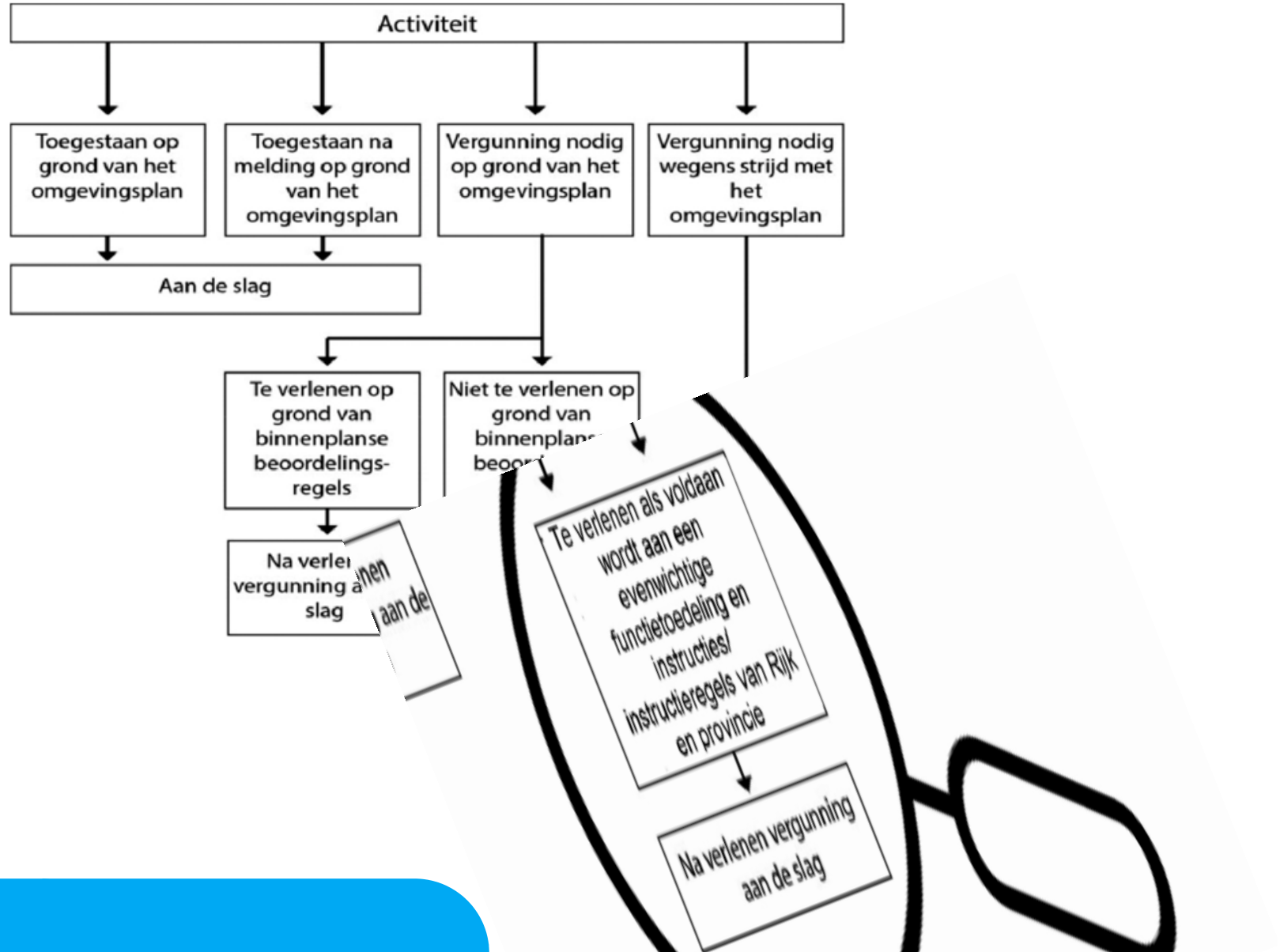
1. Ambities, strategie, aanpak en financiën bepaald (advies)
2. Kunnen wijzigen omgevingsplan (eis)
3. Proces behandelen vergunningaanvragen en meldingen ingericht
4. Participatie bij initiatieven ingericht (eis)
5. Legesmodel aangepast (eis)
6. Commissie ruimtelijke kwaliteit ingesteld (eis)
7. Omgevingsvisie vastgesteld (eis 2024)
8. Beschikken over volledig omgevingsplan (eis 2029)

VVGB → Adviesrecht

3. Proces behandelen vergunningaanvragen en meldingen: adviesrecht

Het adviesrecht van de raad

Stap 1

Inventarisatie

- Kruimelgevallen omgevingsvergunning van B&W;
- Gevallen waarvoor wel een verklaring van geen bedenkingen nodig is;
- Gevallen van diezelfde omgevingsvergunning waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen nodig is;
- Postzegelbestemmingsplannen van de gemeenteraad.

Het adviesrecht van de raad

Stap 2

Beoordeling en weging

- Kan de raad de rol momenteel goed vervullen?
- Is het nodig de lijst aan de vullen?
- En zijn er gevallen waarin de raad altijd positief adviseert? Dan deze schrappen.

Het adviesrecht van de raad

Stap 3

Samenstelling lijst

- Nieuwe lijst maken t.b.v. adviesrecht.

- het bouwen van meer dan [20] woningen binnen de bebouwde en meer dan [5] woningen buiten de bebouwde kom;
- het vergroten van als zodanig bestemde (bedrijfs)woningen tot 600 m3;
- een antenne-installatie hoger dan 50 m;
- het gebruiken van een recreatiewoning voor permanente bewoning;
- een activiteit die leidt tot overschrijding van omgevingswaarde [y]
- het uitbreiden met maximaal [20 %] van de oppervlakte van sportvelden, recreatieterreinen en begraafplaatsen en de daarop aanwezige bebouwing mits de omvang van de bebouwing na de uitbreiding in overeenstemming is met de aard en de capaciteit van de terreinen;
- het uitbreiden van bestaande niet-agrarische bedrijven met [15%];
- projecten ten behoeve van extensieve recreatie, inclusief de daarbij behorende voorzieningen (zoals paden, ontsluiting en groen);
- het realiseren van windmolenparken en weiden met zonnepanelen;
- het uitbreiden of oprichten van bebouwing in en nabij natuurgebieden [x], [y] en [z] of van een bepaald omvang/inhoud;
- indien de activiteit niet past binnen de doelen van het omgevingsplan;
- indien de activiteit niet past binnen de (overige) door de gemeenteraad gestelde kaders;
- indien de activiteit in strijd is met regel [x] [y] [z] van het omgevingsplan;

4. Participatie bij initiatieven ingericht, maar eerst participatie algemeen

- Voorafgaand aan het formele besluitvormingsproces.
- Meer dan de formele momenten (meer dus dan zienswijzen).
- Participatie is niet dat iedereen het ermee eens moet zijn.
- #Hoedan is niet voorgeschreven.
- Met belanghebbenden bedoelt de wet burgers, vertegenwoordigers van bedrijven, professionals van maatschappelijke organisaties en bestuurders van overheden.
- De gemeente neemt (de uitkomsten van) participatie mee bij de belangenafweging bij besluiten over de fysieke leefomgeving.

A. Kennisgeving: het bevoegd gezag geeft aan hoe de participatie wordt vormgegeven.

B. Motiveringsplicht: het bevoegd gezag geeft bij het besluit aan hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn berokken bij de voorbereiding, wat de resultaten daarvan zijn en hoe aan het eigen participatiebeleid is voldaan.

Participatie door de initiatiefnemer: aanvraagvereiste

- Stimuleren van de initiatiefnemer om participatie te organiseren (amendement De Vries, 2015)
- Strekking aanvraagvereiste:
  - Aangeven **OF** burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken
  - Indien ja, verstrekt de aanvrager bij de aanvraag gegevens over **HOE** zij zijn betrokken en **WAT** de resultaten daarvan zijn
- Verantwoordelijkheid initiatiefnemer om een adequate vorm te kiezen voor participatie
- Nee is geen grond van weigering

C. Aanvraagvereiste bij vergunning: bij de aanvraag controleren of aan de aanvraagvereisten voor participatie is voldaan (=procestoets). Het resultaat van participatie meewegen in de integrale afweging op het besluit (=inhoud en compleetheid)

De rol van de raad bij inrichten participatie

- “De gemeenteraad kan gevallen van activiteiten aanwijzen waarbij participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een dergelijke activiteit kan worden gedaan”. (amendement van Eijs c.s.)

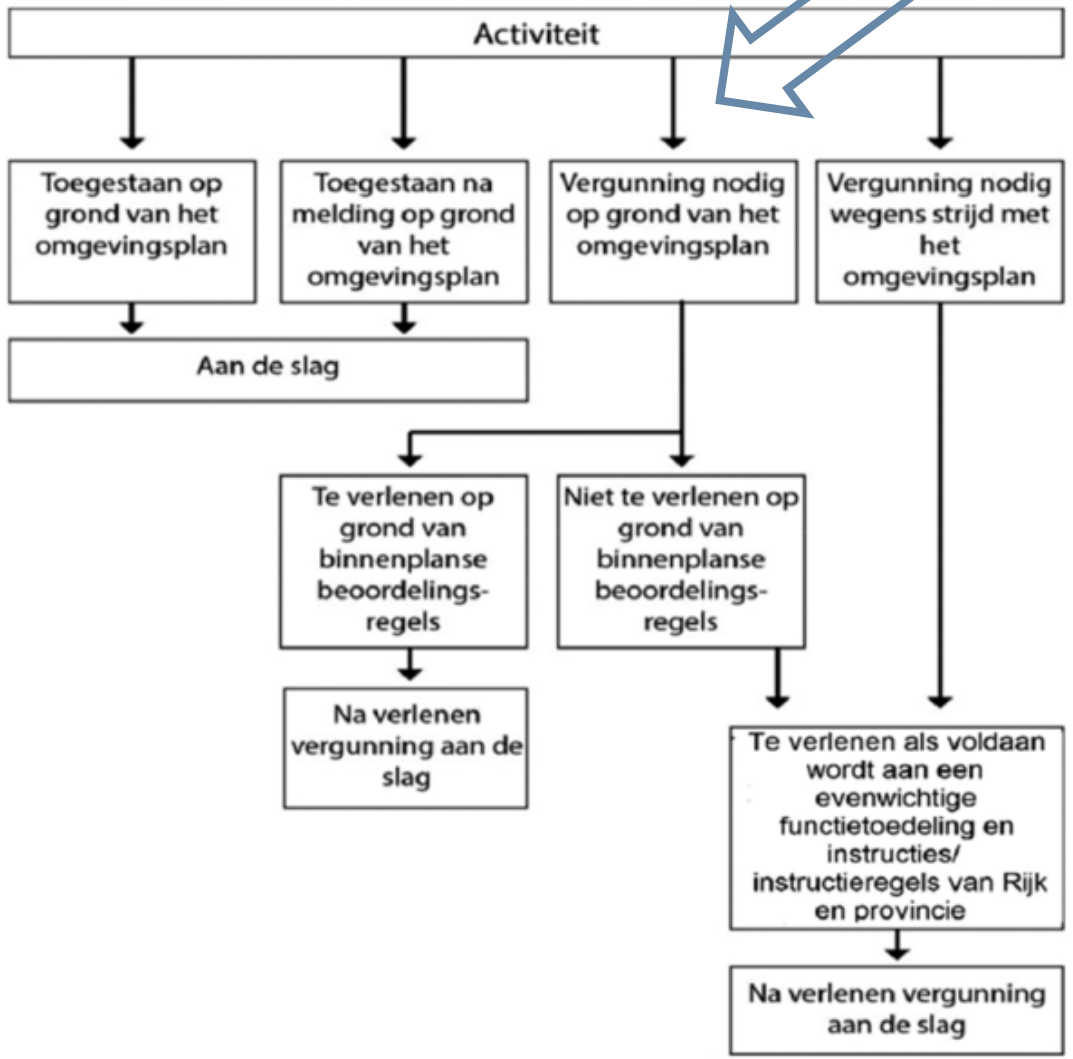
- “In het Invoeringsbesluit Omgevingswet een regeling op te nemen die ervoor zorgt dat er een plicht ontstaat voor gemeenten, provincies en waterschappen om het participatiebeleid op te stellen waarin vastgelegd wordt hoe participatie wordt vormgegeven en welke eisen daarbij gelden en dit participatiebeleid vast te stellen door respectievelijk gemeenteraad, provinciale staten en het algemene bestuur van het waterschap, en te bevorderen dat de medeoverheden hier zo snel mogelijk mee beginnen, liefst voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet” (motie Nooren c.s.)

4. Participatie bij initiatieven ingericht

Participatie?

Participatie?

Participatie?

Optie 1: aanvraag voor een omgevingsvergunning, waarbij de aanvraagvereiste participatie niet is ingevuld.	Optie 1: het bevoegd gezag neemt deze niet in behandeling.	
Optie 2: aanvraag voor een omgevingsvergunning, waarbij bij de aanvraagvereiste participatie is ingevuld "nee".	Optie 2A: het bevoegd gezag vindt dat er belangen hadden moeten worden opgehaald.	I Het bevoegd gezag verzoekt de initiatiefnemer alsnog belangen op te halen (participatietraject).
		II Het bevoegd gezag komt in contact met derden om zelf belangen op te halen.
		III Het bevoegd gezag start een zienswijzeprocedure en verlengt de aanvraagprocedure met zes weken.
	Optie 2B: Het bevoegd gezag is het met de initiatiefnemer eens dat het ophalen van belangen niet nodig is.	
Optie 3: aanvraag voor een omgevingsvergunning, waarbij bij de aanvraagvereiste participatie is ingevuld "ja", verslag is toegevoegd.	Optie 3A: Het bevoegd gezag weegt de uitkomsten van het participatieproces mee bij besluitvorming over de aanvraag.	
	Optie 3B: Het bevoegd gezag is van oordeel dat de uitkomsten van het participatieproces onvoldoende inzicht bieden in de belangen.	I Het bevoegd gezag verzoekt de initiatiefnemer alsnog belangen op te halen (participatietraject).
		II Het bevoegd gezag komt in contact met derden om belangen op te halen.
		III Het bevoegd gezag start een zienswijzeprocedure en verlengt de aanvraagprocedure met zes weken.
Optie 4: aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit met verplichte participatie, dus aanvraagvereiste participatie is ingevuld : "ja", verslag is toegevoegd.	Optie 4A: Het bevoegd gezag weegt de uitkomsten van het participatieproces mee bij besluitvorming over de aanvraag.	
	Optie 4B: Het bevoegd gezag is van oordeel dat de uitkomsten van het participatieproces onvoldoende inzicht bieden in de belangen.	I Het bevoegd gezag verzoekt de initiatiefnemer alsnog belangen op te halen (participatietraject).
		II Het bevoegd gezag komt in contact met derden om belangen op te halen.
		III Het bevoegd gezag start een zienswijzeprocedure en verlengt de aanvraagprocedure met zes weken.

Er is meer …
algemene beginselen van behoorlijk bestuur

Het bestuursorgaan vergaart bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis over de relevante feiten en de af te wegen belangen en moet het besluit motiveren (artikel 3:4 en 3.46 Awb). In besluiten moet dus worden aangegeven welke belangen en maatstaven een rol hebben gespeeld bij de belangenafweging.
Participatie is een onderdeel van deze belangenafweging.

3. Ga in gesprek over keuzes

DIVERSE SMAKEN/KEUZES

- meer of minder “in de geest” van de Omgevingswet;
- meer of minder dichtbij de huidige werkwijze;
- de gemeente óf de samenleving meer aan het stuur;
- óf het college van B&W óf de gemeenteraad meer aan het stuur;
- óf meer vooraf te sturen óf meer achteraf te controleren.

Keuze: Faciliteren of sturen

Uitnodigingsplanologie — Toelatingsplanologie

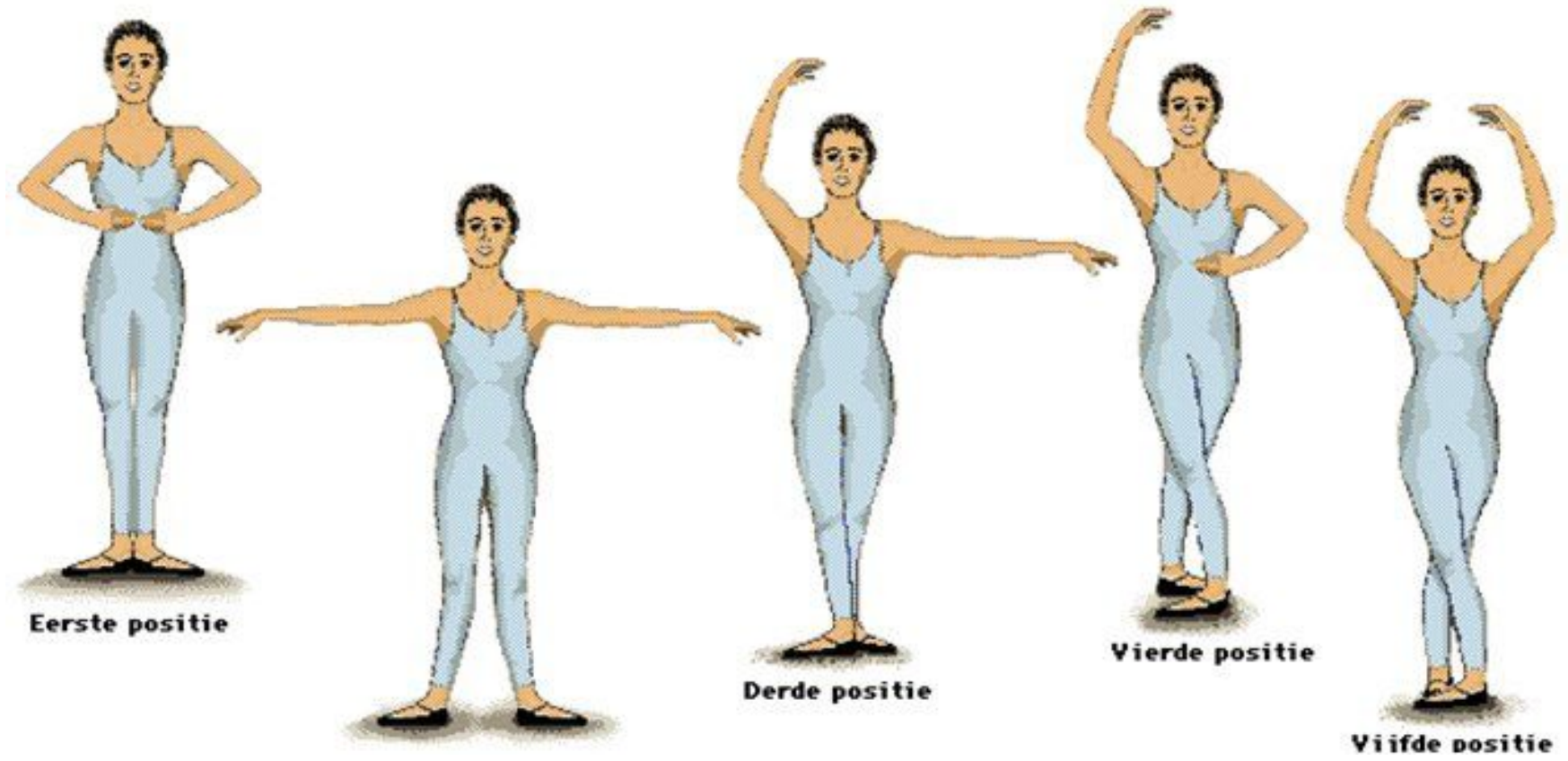
- Meer ruimte voor co-creatie
- Meer ruimte voor initiatief
- Meer maatwerk: meer college
- Afspraken vooraf rol raad-college
- Minder greep op halen maatschappelijke doelen en behoud kernkwaliteiten
- Deregulering
- Meer kans organische gebiedsontwikkeling

- Duidelijk, gedetailleerd kader raad
- Meer afwijkprocedures
- Niet de geest van de wet
- Minder PPS constructies
- Meer grip op gewenste doelen
- Zicht op rechtsgelijkheid tussen gebieden

Het keuzepaneel

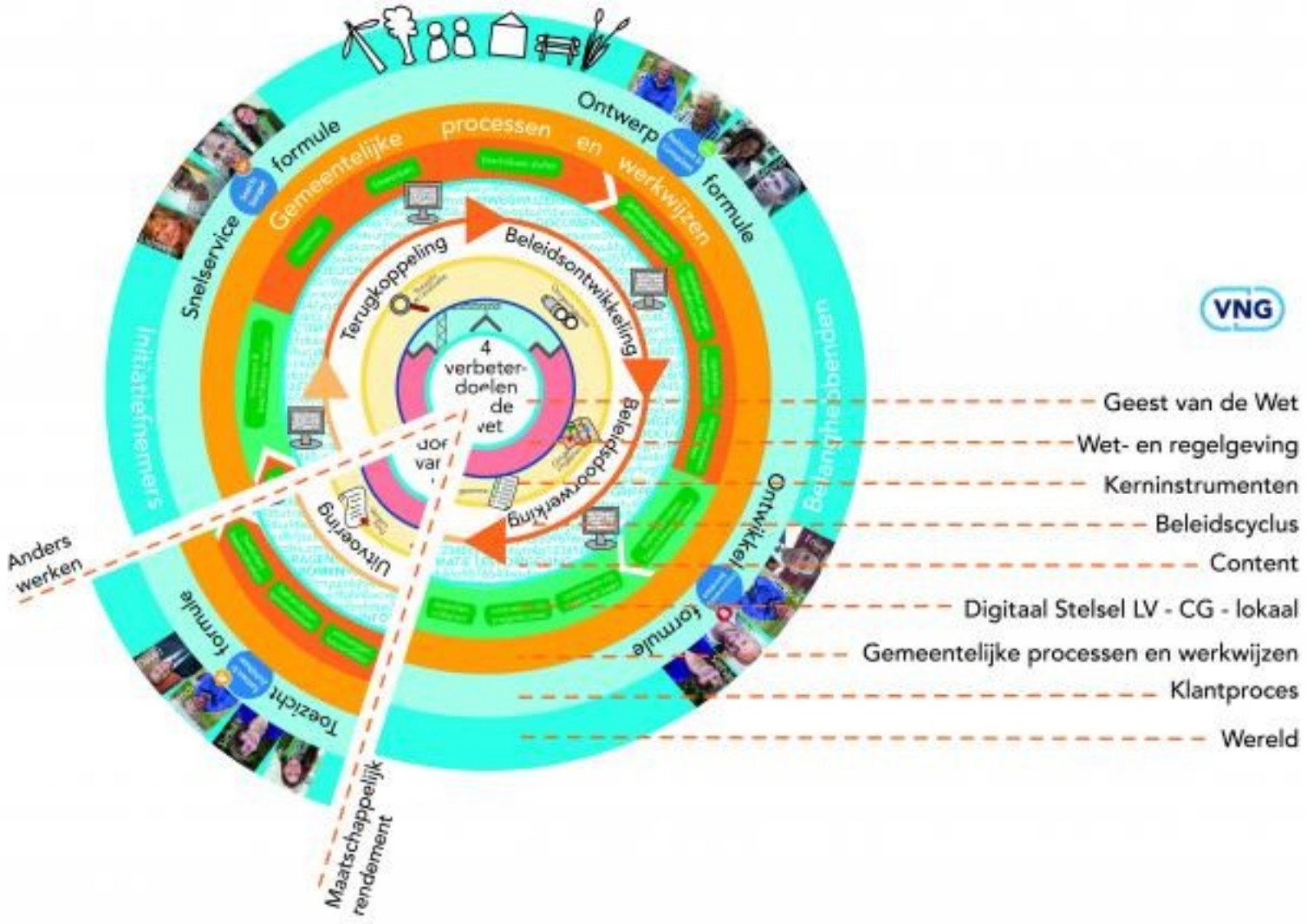
	Of	
Faciliteren		Sturen
Sectorale benadering		Integrale benadering
Globaal kader		Gedetailleerd kader
Regionale samenwerking		Lokale oplossingen
Beoordelingsregels		Algemene regels
Verplichte participatie		Stimuleren participatie
Persoonlijk contact		Digitale dienstverlening
Parallel spoor met pilots		Geen parallel spoor met pilots
Programma		Omgevingsvisie
Toepassen verzwaard adviesrecht		Geen verzwaard adviesrecht
Buitenplanse omgevingsplanactiviteit		Wijzigen omgevingsplan

De raad in positie?

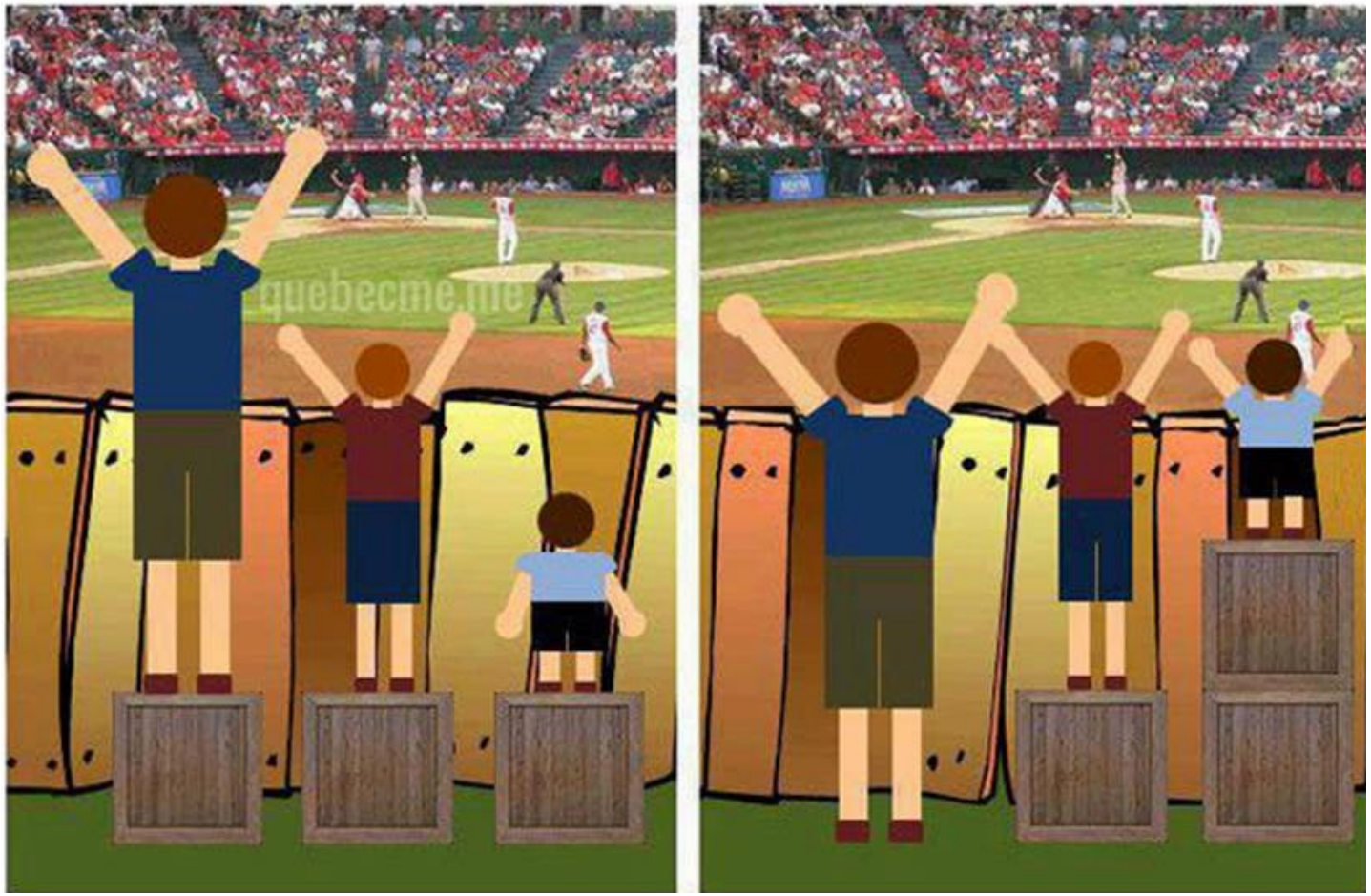

1. Blijf op de hoogte 2. Maak een eigen agenda 3. Ga in gesprek over keuzes 4. Prioriteer 5. Monitor en evalueer

De bedoeling

Dilemma Maatwerk & Gelijkheid

Dilemma snelheid versus zorgvuldigheid

Hartelijk dank!

pascale.georgopoulou@vng.nl